

predloge. Izvršilni odbor ne sme brez predhodnega odobrenja širšega odbora izdati nobene večje svote in naložiti nobenih plačil. Tako je občinam zagotovljen merodajni vpliv in je torej izpeljana dosledno tudi samouprava, kajti odbori opravljajo sami in brezplačno ta svoj zavod.

Nadaljne naše razmere.

Imamo premagati sicer še velike organizacijske težave in posebej še težave za adaptacije in za nabavo inventarja, toda vsi smo prepričani, da se bo ta misel srečno uresničila in bo v napredek našemu kmetijstvu, obenem pa živ spomenik krščanstva v dejanju. Do sedaj smo našli pri vseh merodajnih činiteljih veliko razumevanja za naša stremeljšja. Mi bi radi ustvarili vzgled, kako se z najmanjšimi stroški da na tem polju doseči najlepši uspeh. Če se nam posreči uresničiti to misel, bomo lahko zahtevali, da je po zakonu to popoln nadomestek za starostno zavarovanje delavcev in poslov na deželi. Rešili bomo dobre in pridne delavce-siromake skrbi in bojazni: kaj bo z njimi na starost, posestnike pa raznih velikih plačil.

Ako se zanima kdo še za podrobnosti, bo mu jih gotovo podal v tej stvari najbolj delavni g. kaplan Vrbanišak. Meni je bilo na tem, da pojasnim načelno stališče ter spravim v javnost načrt, kako se skuša rešiti na deželi od naših mož vprašanje zavarovanja poslov in delavcev za starost in onemoglost.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Finančni odsek pretresuje vladni predlog o naknadnih in izrednih kreditih. Finančni minister zahteva kot dodatek k proračunu za finančno leto 1922-23 »malenkost« od 1 milijarde 200 milijonov dinarjev. Na tem se vidi, da je bil proračun samo na papirju in ni upošteval vseh državnih potreb. Stotine milijonov upa dobiti finančni minister iz tekočih državnih dohodkov, zlasti iz monopola. Na indirektnih davkih sloni ves naš davčni sistem po okrutnem kapitalističnem naziranju beograjske vlade in finančni minister, ko rabi tako ogromne svote, se še ne spomni na to, da bi obdavčil banke in druga velekapitalistična podjetja.

Druga važna stvar v parlamentu je vladna deklaracija ali izjava. Z njo je zadovoljna samo vlada, vsi drugi so pa nezadovoljni, ker je popolnoma prazna in vodena. Govori sicer o popravljanju notranjih razmer, ustave sploh ne omenja, glede podlage za sporazum pa pozablja celo to, kar je radikalski prvak Ljuba Jovanović govoril o treh narodih ter iznaša zopet »troimenški« narod, ki ga celo ustava ne pozna. Po tej izjavi se vidi, da vladi ni za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci, čeprav ji svetujejo sporazum njeni najboljši prijatelji v inozemstvu.

Naša pogajanja z Italijo, ki se vršijo v Rimu, stojijo pred znatno spremembo. Italija želi rešiti reško vprašanje tako, da bi se ukinila samostojnost Reke.

Nova nemška odškodninska ponudba.

Nemška vlada ne namerava v novi noti, ki jo pošlje antanti, označiti odškodninske svote, marveč se hoče postaviti na stališče, da naj jo določi mednarodna konferenca strokovnjakov. Pač pa bo ponudila nemška vlada garancijo, za katero ima jamčiti vsa nemška industrija in sicer v svoto 400 milijard zlatih mark za dobo 10 let.

Med Rusijo in Japonsko

se vršijo pogajanja za trgovsko pogodbo, ki bo pa tudi političnega značaja, ker zahteva Rusija od japonske vlade pravno priznanje. Na Japonskem je močna politična struja, ki zahteva tesno zvezo z Rusijo.

Tedenske novice.

Novi škof lavantinski. Naša škofija je izpraznjena že od 28. marca 1922. Zdaj pa poročajo listi, da je papež imenoval lavantinskim škofom dr. Andreja Karliana, bivšega škofa tržaškega. Mi novega nadpastirja spoštljivo pozdravljamo in mu želimo veliko blagoslova v njegovem novem delovanju!

Družba duhovnikov lavantinske škofije. Redni občinski zbor se vrši v ponedeljek, dne 25. junija 1923 ob 10. uri v kn.-šk. ordinariatski pisarni v Mariboru. Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev odbora in nadzorstva na podlagi izpremenjenih pravil. 4. Določitev članarine. 5. Slučajnosti. — Ako ob določenih uri ne bo navzočih dosti članov, se vrši čez pol ure občni zbor, ki sklepa ne ozira se na število članov. V Mariboru, dne 5. junija 1923. — Martin Matek, predsednik.

Važno za duhovnike! Pokrajinska uprava za Slovenijo je potrdila na izrednem občnem zboru dne 23. novembra 1922 izpremenjena pravila Družbe duhovnikov, po katerih je odslej ime družbe: Vzajemnost, društvo duhovnikov lavantinske škofije. Po teh pravilih je zelo razširjen delokrog društva, kar je razvidno iz §§ 2 in 3, ki se glasita: § 2. Namen. Društvo je stanovsko-ekonomsko. Njega namen je: a) pospeševati stanovske interese in gnotni prospek duhovščine; b) nuditi duhovnikom stanovsko obrambo in skupno nastopati v obrambo vere in Cerkve; c) podpirati podporne potrebne člane z denarnimi zneski. — § 3. Sredstva. Društvo dosega svoj namen: a) da izdaja spise in knjige za duhovnike; b) da ustanovi osrednjo knjižnico za celo škofijo; c) da brani čast in dobro ime duhovnikov; d) da duhovnike v potrebi po možnosti s svetom in z navodili podpira in jim nudi pomoč; d) da organizira člane in po njih

ljudstvo v obrambo in zagotovitev cerkvenih pravic; e) da pomaga in posreduje svojim članom in po njih cerkvam pri dobavi raznih potrebščin; f) da organizira in pomaga organizirati katoliške naprave; g) da ustanovi za svoje člane-duhovnike zavarovalnico za starost, nezgode in onemoglost ter bolnišnico; h) da ustanovi za duhovnike in cerkve hranilnico in posojilnico ter nabavno zadrugo. — Za prospek društva je potrebno sodelovanje vseh lavantinskih duhovnikov, potreben tudi razgovor o novih namerah društva. Zato se vabijo vsi čl. gg. člani, da se v prav obilnem številu udeležijo zgoraj naznanjenega občnega zbora. Duhovniki, ki še niso člani, pa naj kmalu prijavijo svoj pristop!

Častitim gospodom duhovnikom! Izprememba v direktorju 1923. Ker za dan 14. junija določenega oficija Euch. Cordis Jesu še ni, se moli dotični dan brezvir po naslednjem direktorju: 13. Junij: Vesp. (Ps. fer.) a cap. de seq. (m. 3. v., Ant. O Doctor) com. praec. — 14. Junij: S. Basili Ep. C. E. D. dupl. c. a. in M. Gl. Cr. — In 2. Vesp. (Ps. fer. Ant. O Doctor) com. seq.

Častitim kn. šk. župnijskim uradom se javi, da se bo 8., 9. in 10. junija kot na obletnico poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra I. pobiralo za rdeči križ. Kn. šk. ordinarijat to zbirko priporoča in jo čl. gg. župniki naj podpirajo.

Ponovno opozarjamo naše volilce, pristaše, somišljenike in čitatelje, da skrbijo z vso vmeno zato, da bo v kar najkrajšem času izginil iz nam nasprotnih denar nih zavodov ves pošteni kmečki denar! Somišljeniki, na delo, da si ne bomo z lastnim denarjem gojili strupenih gadov v sokolski srajci in z orjunskimi znaki!

Ljudskošolske počitnice v naših šolah na deželi je preložil višji šolski svet na poletni čas. To se je izkazalo lani kot skrajno slabo in brezobzirno napram ogromni večini kmetkega prebivalstva. Znano je, da na jesen potem nikjer ni bilo rednega pouka in izobrazba mladine je vsled trme nekaterih učiteljev in njihovih zastopnikov v viš. šol. svetu močno trpela ne oziraje se na to, da sedaj kljub osem letnemu obisku šole posamezni učenci ne dobijo toliko izobrazbe, kakor so jo poprej ob manjšem številu učiteljev in skrajšani šolski dobi. Jugoslovanski klub in sicer vsi štajerski poslanci so se v posebni vlogi obrnili pretekli teden na višji šolski svet ter zahtevali, da se preloži počitnice spet na jesen. Par razvajenih učiteljev in učiteljic bo mogoče proti temu ugovarjalo, ali tisti, ki so res z ljudstvom, bodo soglasali. Sicer pa se ima višji šolski svet ozirati na zahteve in gospodarske potrebe ljudstva, zato upravičeno pričakujemo, da bo viš. šolski svet uvaževal vlogo zastopnikov ljudstva.

Radi novega viničarskega reda se je vršilo posvetovanje zastopnikov viničarjev in vinogradnikov v soboto, dne 2. t. m. v Mariboru. Sejo je vodil g. ravnatelj Puklavac. Za Jugoslov. klub se je udeležil posvetovanja poslanec Žebot. Dosegel se je sporazum. Ko pride viničarski red pred parlament, bomo govorili o njem podrobneje.

Značilno za »Kmetijski list.« Toliko nasilja, razbojništva in krvavih dogodkov so že povzročili v Sloveniji orjunci, a »Kmetijski list« še ni doslej obsodil niti enega od teh slučajev. Zalostni preostanek samostojnih je kot policajdemokratje za Orjuno in z molkom odobrava orjunska tolovajstva. Samostojni s svojim »Kmetijskim listom« vred odobravajo Sokola in Orjuno, to dejstvo si naj dobro zapomnijo naši somišljeniki!

Mladenci in možje, zopet Vas kličemo na plan! — Na marijanskem shodu pri Sv. Jožefu nad Celjem smo sklenili, da se vrši v nedeljo, dne 1. julija, pri Materi božji na Gori pri Sv. Petru nižje Maribora marijanski shod za mladeniče in može za dekanije: Maribor levi in desni breg, Jarenina, Hoče in Sv. Lenart v Slov. gor. Razpored bo približno sledeči: Ob 9. uri zjutraj bo pridiga, nato slovesna sv. maša. Po končani sv. maši bo zborovanje na planoti zunaj cerkve. Govorila bosta dva duhovnika in en neduhovnik, vsi priznani govorniki. Kot drugi govorniki bodo nastopili fantje in možje, ki se bodo priglasili. Opoldne bo odmor. Popoldne ob dveh bo kratka sklepna pridiga in nato pete litanije. Natančen spored se bo objavil tekom prihodnjega tedna. — Mladenci, možje! Pripravljajte se in pridite v nedeljo, dne 1. julija, na Goro pri Sv. Petru, pridite k Mariji! Župnijski uradi se naprošajo, da fante in može svoje župnije povabijo na marijanski shod, da bo isti res mejdan preroda in nove dobe slovenskega naroda. — Pripravljajni odbor.

Lepa cerkvena slovesnost se bo vršila dne 10. t. m. v Rušah. Ob 6. uri zjutraj bo procesija prvoozbajancev ter drugih svečano oventanih deklet in fantov z zastavami. Nato pridiga in posvetitev cele župnije presvet. Srcu. Pobožni verniki iz sosednih župnij so k slovesnosti najuljudnejše vabljeni.

Cerkvena pobožnost pri Devici Mariji na Brezju pri Mariboru. V nedeljo bo pri nas sv. maša s telovo procesijo. Po sv. maši bodo naše mladenke prodajale šopke ter se bo izkupiček uporabil za nabavo novih zvonov, katere si naša cerkev namerava nabaviti. Vabijo se tudi drugi farani, da podprejo naš trud ter nam pomagajo pri nabavi novih zvonov.

Mariborske novice. Minuli teden smo doživeli v Mariboru marsikaj novega. Na veselje in pomirjenje vseh miroljubnih Mariborčanov je politična oblast obsodila na zaporno kazen od 8 do 14 dni 24 mariborskih orjunciev, ki so se udeležili že v zadnjem »Gospodarju« omenjenega pohoda v Ptuj. Istotako je bilo obsojenih kakih šest ptujskih orjunašev. Mariborski policijski komisariat je prisodil zaporno kazen po 14 dni šestim orjuncem, ki so opljuvali g. policijskega komisarja Pestevška. Državno pravdnništvo je vložilo težko obtožbo proti 19 orjuncem, ki so razbili Cirilovo tiskarno. Orjunci so vsled zadnjih korakov oblasti proti njim silno

razburjeni in se pritožujejo po demokratskih listih, da se jim kot narodnim mučnikom godi krivica; a pametni ljudje so mnenja, da je oblast razbojniško orjuncem enkrat zasluženo in kvalevredno našeskalu. Po zadnjih korakih oblasti napram Orjuni je opaziti v ponočnih urah po mariborskih ulicah več miru in reda kot poprej. Ako bo postopala policija proti orjuncem, kot je to pokazala zadnje dni, bo v Mariboru kmalu vzpostavljen prejšnji mir. — Zadnje dneve smo imeli v Mariboru par hudih naličev. Drava je močno narasla in prinesla seboj eno moško in eno žensko truplo. Neki ribič je potegnil iz vode samo utopljenko, moškega pa so odnesli dravski valovi naprej. Utopljenka je bila služkinja pri mariborskem dr. Schmidererju in je bolela na padavici. Ta bolezen jo je pograbila, ko je koncem majnika šla v Dravo po vodo, je padla v valove in utonila. — V Mariboru se je pojavila dobro organizirana tatinska družba, ki v odsotnosti bogatejših strank vdira v stanovanja in krađe denar, zlatino in perilo. Doslej se je že pri belem dnevu zgodilo kakih šest takih drznih vlomov in tatvin, ne da bi se bilo policiji posrečilo, izslediti pretkane ter drzne umoviče. No, jih bodo že dobili!

Smrt vrliga mladeniča. V Zitečki vasi je umrl vrl mladenič Franc Thaler, sin župana Ignaca Thaler v starosti komaj 22 let. Meseca decembra 1921 je bil pokličan k vojakom, od koder pa se je že po par mesecih vrnil s kaljo smrtonosne bolezni — jetike — v prsih. Doma je bolehal 11 mesecev, toda ozdraveti ni mogel. Vedno bolj je hiral ter je bil večkrat previden s sv. zakramenti. Umrl je boguvidano in lahkega srca. Njegov pogreb je bil veličasten. Velika množica ljudi je spremljala vzornega mladeniča na njegovl zadnji poti. Pogrešelo ga bo domače izobraževalno društvo pri katerem je deloval dolgo časa.

Pretep Sokolov v Oplotnici. Na binkoštni ponedeljek so imeli pri nas Sokoli ob štirih popoldne svoj javni nastop. Nastopili so z noži in koli in se tako surovo pretepali, da je moralo biti vsakega poštenega človeka v dno duše sram. V neki gostilni so izzvali Sokoli prepis s pohorskim fanti, iz gostilne so prihruli na cesto in se tamkaj s sokolskimi znaki na prsih obdelavali z noži in koli. Pohorski fantje so bili v manjšini in so se umikali, toda razdivjani sokolaši so drli za njimi, dokler se načelnik Sokola ni zgrudil v mlakuži krvi. Vendar tem razbojnikom še ni bilo dovolj, šli so še dobrih 300 m za pohorskimi fanti, ki so bili samo trije. Eden izmed njih se je spustil v beg in hotel preskočiti bližnji plot, toda ravno v trenutku, ko je mislil čez plot, skoči eden Sokolov za njim in mu zada junaški udarec z nožem v hrbet, tako hudo, da mu je ranil celo pljuča. Ko se je fant zgrudil na tla in ležal nezavesten v mlakuži krvi, so ga Sokoli tepli še naprej in mu hudo stegli glavo. Sedaj leži v bolnici v Konjicah in se bori s smrtjo. Sokolski znak je postal pri nas znamenje pretepačev in največjih surovežev. To je sad približno štiriletnega »delovanja« našega Sokola. Vsem, posebno pa vodstvu, iskreno čestitamo na doseženem uspehu. Zdravo!

Jo homo že ukrotili. (Dopis iz Grab pri Središču.) Pred dvema letoma so se nastanile pri nas čl. šolske sestre in si ustanovile v naši vasi lep in miren dom. Vse prebivalstvo katoliškega prepričanja je bilo njihovega prihoda vzradoščeno, zlasti še, ker so otvorile šolski vrtec, kamor so mogli starši pošiljati svoje malčke, kar je bilo zelo ugodno zlasti ob času poletnega dela na polju, ko tako primanjkuje časa za brigo z otroci. Tako so čl. sestre ostale pri nas do danes in vse je bilo z njimi zadovoljno, samo njihova sosedstva se ni mogla privaditi njih sosesčine in jim je grenila življenje, kjer je le mogla. Čl. sestram je začelo to večno zmerjanje presedati in se hočejo umakniti zlobni obrekljivki in nas v našo največjo žalost in kratkem zapustijo. Mi ne moremo pustiti, da bi nas radi ničvrednice, ki se ima za svoj dobrobit zahvaliti plemenitemu dobrotniku, zapustile mirne učiteljice in poskrbeti hočemo na pristojnem mestu, da bodo tej visoko letajoči ptici prikrajšane peroti in jezik tudi.

Cerkvena pobožnost v Veržetu. Marijanišče v Veržetu obhaja praznik presv. Srca Jezusovega 3. nedeljo mesca junija. Pridite, častilci božjega Srca in se v obilnem številu udeležite te tako ljubeznive slovesnosti, ki je pač edina te vrste na celim Murskem polju. Poklonimo se božjemu Srcu našega evharističnega Kralja, posvetimo mu znova sebe, svoje družine in svoje domove!

Izlet na Goro Oljko v Sav. dolini priredijo skupine celjskega okrožja Jugoslovanske strokovne zveze, dne 10. t. m. to je v nedeljo. Po prihodu na goro je sv. maša. Po sv. maši zunaj pod milim nebom delavsko zborovanje. Nastopi več govornikov in narodni delavski poslanec. Po zborovanju je zanimiva prosta zabava, ki ne bo združena s stroški. Vabimo vse naše prijatelje in somišljenike krščanskega delavstva ta dan s seboj. Na vse sejo svidenje. — Izletni odbor v Celju.

Smrt posestnika in organista v Št. Ilju pod Turjakom. Pri nas je po dolgi mučni bolezni umrl posestnik in 36 letni organist Franc Krušič, v starosti 59 let. Rajni je bil tajnik dveh občin in posojilnice ter si je mnogo prizadeval, da koristi ljudem. Radi tega je bil tudi obče priljubljen, kar je pokazal tudi njegov pogreb. Ob grobu je govoril g. župnik, ki je z lepimi besedami tolažil žalujoče sorodnike. Umrlu zapušča ženo in deset že preskrbljenih otrok. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja« ter odločen naš pristaša. Naj v miru počiva!

Novice iz Razbora pri Slovenjgradcu. Lep mir je zopet zavlada v našem gorskem kraju, odkar smo zavrgli Samostojno, ki nam ga je bila za nekaj časa skrala. S posmehom in pomilovanjem pa gledamo na naše sosede Sentvidčane in Zavonjčane, ki se strahovani od Virtiča in Ročnika držijo še kot klošči propale Samo-

stajae. Čudno se nam zdi, da morejo ljudje iti za takimi surovimi ošabnežema. Binkošni pondeljek smo bili priča, kako sta zvalila v Virčevi gostilni po svojem enakovrednem tovarišu Delobstu jednega uglednega občinskega odbornika od SLS stranke k svoji gošpaki mizi, rekoč, naj pride pit. Komaj se približa ta njihovi mizi, ga župan Ročnik v divji surovosti obsiplje z nazdahtnimi cvetkami iz njegovega »Kmetijskega lista«, grozi s pretepom in vrže z vso silo stol proti njemu. Pozivamo odbornika, da sodnijsko postopa proti temu nasilnemu surovežu, naj si je tudi župan in veleposestnik in lesni trgovec, ki s svojo lesno trgovino guči zlasti nas Razborčane. Vsak je bil še opeharjen, ki mu je les prodal.

Gibanje Orla v Smartnu pri Slovenjgradcu in sokolske »cvetke«. Zelo redko kedaj slišite g. urednik kako novico iz Smartnega. Da si ne boste mislili, da smo mi šmarčani čisto zadnji, poslušajte, kako zanimive reči se gode pri nas. Dne 27. maja se je vršila pri nas tekma koroške orliške srenje. Veliko je bilo zanimanja za to tekmo, vključno temu, da so bili povabljeni samo starši Orla in gojenk, zbrala se je na lepo okrašenem telovadšču velika množica ljudi. Ogromna večina šmarčanov je navdušena za Orla, a imamo pa tudi nasprotnike, njim na čelu stojita — kakor menda tudi po drugih farah — dva učitelja »vzgojitelja«. Eden izmed njih je izlil svojo onemoglo jezo nad Orlci, da ne binkošni pondeljek. Orlice so šle k večernicam in so ga dostojno in mirno pozdravile. Mož pa je kričal nad njimi, kakor kak vaški pobalin in jih celo ozmrejal z babami. Ali ni res gospod urednik, da je to lep vzgojitelj? Po rajnem »Narodnem listu« so že blatili našega g. kaplana, češ, da dela preprič v fari, ker je ustanovil orliški krožek in sedaj se že fanje pridno vadijo v telovadbi. Dne 27. maja so pa sami pokazali, kdo hoče imeti preprič. Ravno na dan tekme so povabili iz Slov. Gradca nekaj sokolskih vroečkrvnežev, da bi prišli šmarčane navdušiti za Sokola. Zapomnili si bomo dobro, kje se je zbrala ta čedna družba. Bilo je to v gostilni gospoda Mikoliča, katerega mi podpiramo z našim denarjem. Sedaj so se nam že odprle oči, da ne bomo več kupovali pri tistem, ki se nam v obraz sladka, pod svojo streho pa sprejema brezverske Sokole. Starši si bomo tudi dobro zapomnili, kdo se je udeležil ustanovitve Sokola in kdo se je za to najbolj trudil. Bil je to seveda naš dični g. nadučitelj, ki vedno zatrjuje, da se ne briga za politiko — na drugi strani pa je tako predrzen, da upa nam katoliškim staršem po šolskih otrocih pošiljati vabila za shode liberalnega velikana dr. Kukovca. Svetujemo vam, gospod nadučitelj, da nas ne izzivate, sicer vam bomo bolj natanko izprašali vest. Ustanovitev Sokola je bila precej klaverna, ker je samih šmarških Sokolov bolj pičlo število, so povabili tudi Sokole iz Slov. Gradca. Med to dično družbo smo videli tudi visoko liberalno inteligenco ter dičnega šmarskega farana Verdineka, p. d. Kralja, ki se je pustil ločiti od prave žene in živi že več let z drugo. Da bi jih več privabili, so jim obljubili, obleko zastonj. Mislim, da si bodo starši dobro premislili, predno bodo pustili svoje sinove k brezverskemu Sokolu. Že na dan ustanovitve so pokazali, kaj znajo. Ko so namreč Orlice iz Prevalj šle k vlaklu, jih je ta čedna družba sprejela z divjim kričanjem sokolske koračnice. Posebno se je odlikoval dr. Pernat, odvetnik v Slov. Gradcu, kateremu toplo priporočamo, naj si večkrat prebere knjigo o lepem vedenju.

Mati ubogih umrla. Od Sv. Frančiška v Savinjski dolini poročajo: Preteklo soboto, dne 2. rožnika, smo izročili materi zemlji blago in krščansko ženo Mazejevo mater iz Okonine. Rajna je bila res vzor krščanske gospodinjice, kar spričuje tudi to, da se v hiši pri Maziju ne nahajajo veri sovražni listi, ampak je že od nekdaj pri hiši »Slov. Gospodar« kot star prijatelj in še več drugih krščanskih listov. Nismo si mislili, ko smo tik pred volitvami imeli volilni večerni sestanek pri Maziju, da se bomo tako kmalu ločili od nje, od one, ki nas je bodrila za našo krščansko SLS. Kako spoštovana je bila, je pokazal njen pogreb. Ni bila zastopana le domača župnija, ampak tudi sosedne, saj blago ženo je vsled njene radodarnosti spoštovalo vse in po vsej pravici se lahko reče, da je bila umrla mati ubogih. Počivaj v miru blaga žena! Njenemu možu in otrokom pa naše odkritosrčno sožalje!

Šmarčani in okoličani, bodite zavedni naši pristaši v vsakem oziru! Iz šmarja pri Jelšah nam poročajo: »Slov. Gospodar« je hvalevredno pozval slovenske kmete na bojkot napram vsem liberalnim zavodom, ki podpirajo Orjuno in demokratsko centralistični tisk. — »Gospodar« je pa pozabil, da imamo tudi pri nas v šmarju Posojilnico, ki je skoz in skoz demokratska in sramota za vsakega šmarčana in okoličana ki bi nalaгал svoj denar v ta zavod, ki podpira brezverskega Sokola, razbojniško Orjuno in druga demokratska divjaštva. Zavedni šmarčani, posnemajte glede zavednosti Slov. Bistričane in obrnite hrbet liberalni posojilnici, katero naj odslej podpirajo šmarški liberalni šolniki, advokati in Sokoli, ne pa krščanski kmetje, ki so zvesti pristaši Ljudske stranke. Dragi kmeti šmarčani in okoličani, ven z vašim z žulji prisluženim denarjem iz liberalne posojilnice! Prihodnjič nekaj več o tem demokratskem zavodu!

Umrla je cvetka. (Dopis iz Verač pri Kozjem.) Dne 23. maja smo spremili k zadnjemu počitku učiteljico, 31letno devojko Marico Bovha-tovo, ki je po kratki, a mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Bogata dobrih del se je preselila od nas v boljše življenje tja med krilate, katerim je bila v življenju tako zelo podobna po svojih vsestranskih vrlinah in krščanskih čednostih. Pri odprtem grobu je imel pretresljiv poslovilni govor domači č. g. župnik, spominjaje se njenih zaslug. Zadnji čas je službovala kot učiteljica v Sevnici. Ni

služila iz dobičkarije, pač pa iz pravega idealizma, iz ljubezni do malčkov in svojega leptanega naroda. Iz naroda je vzrasla, za narod je hotela delovati in se zanj žrtvovati kot nekdan njen sedaj že v Bogu počivajoči oče, nepozabni nam Jakob Bovha. Ti pa, Marica, spavaj mirno v domači zemlji na strani svojega očeta! Razočaranje Te je spremljalo na potih Tvojega življenja, želje se Ti niso vse izpolnile. . . Pa jedna se Tebi je želja spolnila, truplo v domači zemlji leži. . . Tvoj duh bo pa živel še dalje med nami ter nas bodril k dobremu, vzvišenemu. . . Tvoji ideali ne bodo zamrli, udeleževali se bodo po tistih, ki si jim bila vodilo in vzor! Šla si po plačilo k Bogu, kjer ni sovrašstva, ne hinavščine, kjer tudi ni — prevar!

Iz kozjanskega okraja nam poročajo, da tudi pri njih vojaška oblast zahteva, da morajo kmetje pripeljati vso živino in vozove iz celega okraja v trg Kozje na pregled. Ta neumestna zahteva vojaške oblasti je povzročila med ljudstvom veliko razburjenje, ker kmetje ravno sedaj, ko je toliko dela, nimajo mnogo časa goniti živino na pregled v tako oddaljen kraj, kot je trg Kozje. Zakaj pa ne bi vojaška komisija potovala po občinah, kjer bi pregled izvršila hitreje in brez vsake škode za kmete. Tako pa morajo kmetje zamuditi celi dan, če hočejo, da jih vojaška oblast ne kaznuje, ako ne priženejo živine na pregled. Opozorjamo naše poslance, da to zadevo uredijo, da ne bo ljudstvo trpelo škode.

Tajništvo SLS v Kozjem uraduje doma tri dni v tednu in sicer: v torek, četrtek in petek. Ostale dneve je tajnik na potu. Toliko v vednost strankam, ki prihajajo v tajništvo po pojasnila.

Organizatorično delo pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Tudi pri nas napreduje. Pred dvema leti se je pri nas osnovalo Kat. slov. prosvetno društvo, v katerega je dosedaj včlanjenih 52 moških in 69 ženskih članov. S svojo pridnostjo in štedljivostjo si je društvo v teku dveh let nabavilo lastne kulise in oder. Dne 27. 5. t. l. je društvo igralo že na lastnem odru, ko je vprizorilo 2 igri: »Razvalina življenja« in »Vse naše«, katerih čisti dobiček se je v znesku 1935 K podaril ustanovi za nabavo svetogorskih zvonov. Burno ploskanje mnogobrojnega občinstva je pričalo, da so igralci nad vse krasno izpolnili svojo nalogo v eni izmed težko vprizorljivih ljudskih dram ter da se zanimajo zadelo na prosvetnem polju.

Od Sv. Ruperta nad Laškim. Tukaj smo imeli komisijoneli ogled zaradi železnice, ki se gradi k rudniku Trobni dol. Pri tej priliki smo šele prav spoznali, kakšen prijatelj kmetov je propadli kandidat liberalcev dr. Roš. Ko je član okrajnega zastopa kmet Hrastnik zahteval vstrib Pusačevega mlina oporni zid in ograje za cesto, je rekel dr. Roš, da naj to okrajni zastop napravi. Ko mu Hrastnik odvrne, da ima okrajni zastop drugih izdatkov zadosti, ne pa da bi popravil škodo na okrajni cesti, povzročeni po družbi, je dr. Roš jezno zakričal: »Zakaj ste jo pa prevzeli, to cesto? To je klerikalno gospodarstvo! Dolga leta smo Sentruperčani in drugi prosili, da bi se omenjena cesta prevzela od okrajnega zastopa, ali vse zastonj, dokler so imeli liberalci pri okrajnem zastopu odločilno besedo. Ko pa je dobila SLS v okrajnem zastopu večino, kar ji tudi po pravici gre, je pa prevzel okrajni zastop na prošnjo štirih občin to cesto, dasiravno si je dr. Roš na vse načine prizadeval, da bi to preprečil, ali pa ovrgel, ko je lansko leto okrajni zastop prišel po krivici zopet v liberalne roke. Tako smo torej prav spoznali tega kmetskega prijatelja. Čisto prav je imel kmet Hrastnik, ko mu je povedal, da se njemu škoda zdi tistega denarja, če ima kmet ali delavec kakšne koristi od njega, za bogate družbe se mu ga pa nič ne toži. Takšni prijatelj kmetske stališča, dobro si ga zapomnimo!

Siromašna vdova, kateri je pred kratkem mož po dolgoletni bolezni umrl ter jo zapustil z majhnim otrokom, se obrača na blaga srca, ki bi ji hotela priskočiti na pomoč z kakršnimkoli zneskom, da se reši iz bednega položaja, v katerem se sedaj nahaja. Blagohotne darove sprejema župnijski urad sv. Petra in Pavla v Ptuj.

Vozni red, veljaven od 1. junija 1923 se dobi v Ciri- lovi tiskarni. Cena komadu 1 dinar, po pošti 40 par več. Poleg južne železnice so objavljene še sledeče proge: Celje—Dravograd, Ljubljana—Kamnik, Ljubljana—Jesenice—Trbiž, Kranj—Tržič in Jesenice—Bohinjska Bistrica. Priporočamo ga zlasti turistom, ker zavzema vsled svoje ročne oblike jako malo prostora.

Znana dežnikarna Vranjek v Celju se je iz sedanjih svojih prostorov na Slomškovem trgu št. 1 preselila na Kralja Petra cesto št. 25, v bivšo graško mitnico. Jo priporočamo našim bralcem!

ORLOVSKI VESTNIK.

Srenji Mariborskega orlovskega okrožja naznanite pravočasno srenjske svete za mesec junij.

Vsem odsekomi! 1. V mescu juniju se morajo vršiti občni zbori pri vseh odsekih. 2. Odseki morajo te občne zore pravočasno javiti potom srenje ali okrožja na OPZ. Mesečne in naraščajske statistike naj se pravočasno izpolnijo in oddajo na srenjskih svetih. 4. V mesecu juniju se bodo pri vseh odsekih izvršile poslovne in tehnične revizije.

Naraščajske statistike. S tem mescem pričnemo izdajati naraščajske mesečne statistike. Nujno prosimo, da odseki posvetijo čimveč paznje naraščaju. Naj se vidi na teh statistikah napredek tudi pri naraščaju. Vodja naraščaja naj pravočasno preskrbi odsekovnemu tajniku podatke za naraščajsko statistiko, da ne bo treba ponovnih opominov za nje.

Katoliški shod. Vsem odsekom se naroča, da goje telovadbo, v prvi vrsti proste in redovne vaje, da skrbje

za nabavo telovadnih oblek in krojev, da potom »Čebele« zbirajo zneske za vožnjo v Ljubljano, da goje petje in pridobivajo novih članov. Vsak odsek naj vpošlje okrožju takoj število telovadcev, ki bodo nastopili pri kat. shodu.

Vsem odsekomi! Odpošljite v najkrajšem času mesečne statistike. Pošljite takoj izpolnjene članske listke okrožju. Odseki, katere to zadeva, naj store čimpreje svojo dolžnost.

Odseki srenje Studenci. Dne 17. junija t. l., ob pol 10. uri predpoldne se bo vršil v Mariboru v Lekarniški ulici občni zbor srenje Studenci. Udeležba obvezna za odsek St. Janž na Dravskem polju, Sv. Martin pri Vurbergu in Studenci. Po možnosti naj pridejo vsi odborniki.

Telovadni odsek Orel pri Sv. Juriju ob Taboru priredi v nedeljo, dne 17. t. m., igro »Mala pevka.« Med odmorom sodeluje pevski zbor.

Gospodarstvo.

VINARSTVO.

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru je imel dne 2. junija t. l. ob zelo dobri udeležbi odborovo sejo s sledečim dnevnim redom:

1. Posvetovanje glede sprememb nekaterih paragrafov svojčas vladni predloženega »Novega viničarskega reda«, ki se namerava v najkrajšem času uzakoniti.
2. Vinska kriza in posvetovanje o korakih, kako ji odpomoci.
3. Posvetovanje o prireditvi vinske razstave povodom letošnje industrijsko-obrtno vzorčne izložbe v Mariboru, eventualno drugod.

Ad 1. Novi viničarski red se je sprejel z majhnimi spremembami besedila prvotnega osnutka, ki ga je predložila pokrajinska uprava za Slovenijo centralni vladi v uzakonitev. Le glede poravnave sporov med viničarji in vinogradniki (§ 35) zahteva odsek, da se ustanove namesto v novem viničarskem redu predvidenih komisij v smislu občinskih posredovalnih uradov stalne okrajne viničarske komisije, kakor jih je prvotno predlagal odsek. Ob enem zahteva odbor, da naj se ukrene vse potrebno, da bo vino, ki ga dobe viničarji kot tantijemo, trošarine prosto. Tudi se ponovno zahteva, da naj bodo viničarji deležni pravice davkaproste žganjekuhe za tro pine ali sadje, ki ga dobe kot deputat, ne glede na to, da-li se posluži vinogradnik sam te pravice ali ne.

Ad 2. V svrhu ublažitve vinarske krize se je sklenilo obrniti se ponovno na centralno vlado in parlament s posebno spomenico, s konkretnimi predlogi glede pospeševanja izvoza vina, glede porabe vina za destilacijo, glede fabrikacije octa (jesiha) iz vina in sadja, kakor tudi glede zabranitve uvoza tujih vin, alkoholnih pijač in alkohola sploh, glede zabranitve razpečavanja koncentriranih ocetnih esenc, glede zabranitve izdelovanja žganja iz umetnega alkohola itd. V posebnem se zahteva obrniti vso pozornost predstoječim trgovinskim pogajanjem z Italijo in Avstrijo in da se v svrhu zaščite vinarstva tem pritegne vinarske veščake kot eksperte. Povdarjalo se je, da je za slovensko vinogradništvo začasno avstrijski vinski trg življenjska potreba in si ga moramo pridobiti, če nečemo propasti.

Od vseh govornikov se je naglašalo, da žal odsek, — čeravno se je že opetovano obrnil s prošnjami in molodovanjem na vlado in opozoril vse parlamentarne klube na pretečo vinsko krizo in posledice, ki jih bo imela — do danes ni našel prav nobenega razumevanja za te svoje težnje. Odsek se obrača takorekoč v 12. uri še enkrat na vse merodajne činitelje s prošnjo ter jih roti, da naj njegove predloge uvažujejo, dokler še ni prepozno. Veliko se je že zamudilo. Če se zamudi še ta prilika, drvim vinogradniki v propast!

Ker je statistika v zadevi vinske produkcije in porabe vina popolnoma nezanesljiva, kar pričajo tozadevne številke, ki se navajajo od raznih strani in diferirajo kar za milijone hektolitrov, se je nadalje sklenilo, za-prositi centralno in pokrajinsko upravo, da čimpreje skličejo enketi, v katerih se naj za vsako pokrajino in za celo državo čim natančneje ugotovi: 1. velikost vinogradov; 2. množina povprečnega vinskega pridelka; 3. domača potreba vina; 4. poraba vina za destilacijo in 5. velikost konzuma v vsaki provinci in se dobe na ta način zanesljive številke o vinskih zalogah, ki preostajajo za izvoz.

Ad 3. Vodstvo odseka se je pooblastilo prirediti, če se oglasi dovolj visoko število udeležencev, tudi to leto vinski razstavo za svoje člane povodom pokrajinske industrijsko-obrtno vzorčne izložbe od 15. do 26. avgusta t. l. v Mariboru, kakor tudi prevzeti vodstvo udeležitve svojih članov na vinski razstavi, oziroma vinskem sejmu, ki ga priredi v jeseni poljedelsko ministrstvo v Beogradu za vina iz cele Jugoslavije.

OKLIC NA VINOGRADNIKE!

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru namerava prirediti — če se oglasi dovolj veliko število udeležencev — povodom pokrajinske industrijsko-obrtno vzorčne izložbe v Mariboru od 15. do 26. avgusta t. l., vinsko razstavo, kakor tudi prevzeti vodstvo udeležitve na vinski razstavi, ki jo priredi poljedelsko ministrstvo v jeseni v Beogradu za vina iz cele Jugoslavije.

Vinogradniki, ki se hočejo udeležiti s svojimi vini ene ali druge ali obeh prireditev, se vabijo, da nemudoma, najkasneje pa do dne 20. t. m. naznani, koliko vrst vina (sorto, letnik, vrh) nameravajo razstaviti. Od vsake vrste vina se mora poslati na mariborsko vinsko razstavo po 25 butelj, na beogradsko pa po 50 butelj